

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Щоправда вже „Положеніє з 30. V. 1835 р. мало за завдання притягати поодиноких жидів землевласників, щоби організували жидівські колонії. Сприяючи оселенню жидів уряд ставив низку господарських вимог. Одною з них була така, що жиди-колоністи оселені на державних, власних чи меценатських землях зобов'язувалися обробляти їх власними силами, а не радні в'ддавали їд ближчий нагляд начальства. Адміністративна практика царського уряду простягала свою опіку над колоністами значно далієко. Щоби жидівські господарські одиниці-двори добре забезпечити робучими руками з 1847 по 1850 р. спробували заводити т. зв. „сводніє двори“, збираючи в одну цілість по кілька родин, непосвоєчених зі собою. Так повсталала примусова комунізація невеликих людських груп, що нагадує примусову колективізацію большевицької влади наших днів; наслідки однакої: жидівство втікало з тих примусових комун, як утікає із сучасних примусових колективізацій.

вів. Поруч з тою збанкрутованою спробою створити постійні об'єднання поспрабували робити тимчасові соціалістичні групи з метою поправити кепських господарів-колоністів: для того в тім же 1847 р. заснували „повні робочі упряжі“, до яких „приписували“ по кілька родин, а які мусіли під доглядом німців-колоністів спільним життям і мертвим інвентарем по черзі обробляти не менше 3 дес. на родину.

З усього законодавства і адміністративної практики кісільського уряду виходить, що жидів наділювали землею на засади націоналізації з ужиттям форми примусових асоціацій; за царського режиму прийшли до кріпацького соціалізму. Картина не була би повна, якби ми не згадали, що за особливою міністерською інструкцією 1847 р., яка відповідала правилам Аракчевських військових поселень, коли жид-колоніст не повинен як слід господарювати протягом якогось часу і невідповідне господарювання не могли направити тілесною карою, тоді така родина входила у список „нерадивих“, її приписува-

ли до „упряжі“ чи приневолювали працювати за „урочним положенням“. Сільське начальство призначало „уроки“, які колоніст мусів виконувати по три дні.

За невиконання розпоряджень начальства „нерадиві“ колоністи йшли під опіку: їх позбавляли права розпоряджатись своєю власністю, не дозволяли виїжджати за межі колонії, їх віддавали на заробітки до ліпших господарств в околиці села. За невиконання приписів цієї курателі винних карали: перший раз різками по 30—40 ударів, удруге — у подвійнім розмірі, утретє — в'язницею від 3 до 6 місяців, чи віддачею в рекрути, чи, нарешті, віддачею в поправчі арештантські роти на час від 10—12 років. Це державне регулювання підтягло колоністів-жидів і „нерадиві“ стали проявляти „ревність“ хліборобстві. Поруч тих способів примусу за Кісільова поширювали хліборобське знання серед жидів-колоністів, організацією кредиту для них.

(Продовження буде).

Проф. О. Мицюк.

Непевна доля репараційної конференції.

З Львова повідомляють, що 28. ц. м. були знову французько-англійсько-німецькі розмови з участю Ерло, Жермен Мартена, Мекдональда, Чемберлена, Папена і Шверін-Кросігга. Після засідання, яке тривало три години, видали такий комюніке: „Предсідник конференції переїздить сьогодні в делегації Франції і Німеччини згляд вислідів розмов, які відбулися між тими делегаціями. Завтра попол. предсідник представитиме державам, що скликали конференцію, рапорт про ситуацію і запросить їх до порозуміння в справі доповнення праць конференції. Французько-німецькі розмови будуть далі вести“.

Сяк чи так конференція увійшла в критичну стадію і треба рахуватися з її відложенням та одночасним покликанням комітету, щоби далі займався справою. У французьких колах, як повідомляють із Львова, уважають заповідне засідання похоронною церемонією. Труднощі конференції випливають із розбіжності думок між делегаціями Франції і Німеччини. Франція підтримує свою тезу, яка противиться принципіально анулюванню воєнних відшкодувань, будучи однак готовою урегулювати справу шляхом господарських компенсацій зі сторони Німеччини або компенсації в політичній ділянці, значить, гарантією безпеки. Зате Німеччина домагається анулювання відшкодувань в цілому, не представляючи ніяких компенсацій. Комітет, що має повстати з цього приводу, буде складатися з представників п'ятиох запрошених держав і Німеччини. Завданням комітету буде простудіювати всі аголошені пропозиції. Повалто рішено, що французько-німецькі розмови будуть продовжуватися.

Вигляди на якесь порозуміння дуже малі, хоч сам Мекдональд піднявся рятувати ситуацію

і навязав розмову з французькою і німецькою делегацією. Французькі політичні кола ставляться до цих спроб песимістично, а французька преса пише про зірвання переговорів, якщо німці не приймуть французьких домагань. В тій ситуації Мекдональд мусить перевести створення комітету для справ господарської реорганізації Європи і другого комітету, що підготував би льондонську конференцію.

Таким робом переговори про відшкодування були би відложені до осені.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ЦЕНТРОСОЮЗУ“.

Пополудневі і вечірні наради.

Продовження нарад Загальних Зборів „Центросоюзу“ в дні 28. червня ц. р., про які згадували ми в попередньому числі, почалися від дискусії над звідомленням дирекції, в якій говорило 11 бесідників.

Після цього прийнято одностайно внесок Контрольного Комітету, проведений дир. Митанськом (Самбір) про призначення для праці Н. Ради і Дирекції та про удрілення їм абсолютії. Опісля розвинулася широка дискусія над внесками Н. Ради, в якій брали участь майже всі делегати Окр. Союзу. Внески прийнято в таких справах:

1) щоби Окр. Союзи доглянули виконання низовими кооперативами їх обов'язку виплачувати щорічно вкладку до „Сільського Господаря“ і „Просвіти“;

2) щоби „Центросоюз“ заключив угоду з „Сільським Господарем“ для ведення цим останнім планової праці над організацією хліборобської продукції;

уюче з тої причини, що не Афродита, тільки Паллас Атене вискочила Зевесові з голови.

Ріжниця поглядів почасти спричинена тим, що хоча М. Драган приступає до мистецьких питань зі зрозумінням предмету, але дуже односторонньо, бо виключно з погляду самих артистів-малюв. Для них формально-технічні проблеми є на першому плані, бо вони беззастановно стикаються та борються з формально-технічними труднощами. Інакше з публікою. Публіка не має і, на мою думку, не повинна мати нічого спільного з питаннями технічного виконання мистецьких творів. Публіка стає перед доконаним фактом укінченого твору. Для публіки не поодинокі технічні прикмети твору, на яких вона не розуміється, тільки цілість твору важна. І хоча мистецький творчий принцип або безваріантний завдяки його формально-технічним прикметам — публіка шукає у мистецьких творах щось понад чисто-формальні прикмети і в тім має повну рацію. Мистецтво як своєрідний *modus discendi* мусить виражати собою щось понад-формальне, мусить торкатися великих, відвічних, ніким нерозв'язаних тайн життя.

Мета цієї статті — як може дехто догадувався — оборона рідної тематики.

При кінці бажано коротко згадати кілька з головних точок.

1) Нема і не може бути „безпредметових“ малюнків. Навіть т. зв. „безпредметовий“ малюнок Арпа (гл. Альманах „Зумо“ стор. 7) має виразно означений предмет у формі анатомічно-інтелектуалістичного новотвору.

2) Рідна тематика у мистецтві є психологічно так само оправдана як кожна інша тематика, виростає з психічного підложка.

3) Рідна тематика є артистично вповні рівнозначна з кожною іншою тематикою, тому, що зі становища чисто „формального“ вибір тематики байдужий.

Від сьогодні поодиноким число „Діла“

20 сотиків.

Місячна передплата

30л. 4.—.

Перед засіданням Союзу Народів.

Надзвичайне засідання Союзу Народів у справі китайсько-японського конфлікту відомо жиди до четверга, 30. ц. м., щоби уможливити комітетові 19-ох приготувати шляхом приватних розмов відповідні матеріали й запобігти подібним під час пленарного засідання. В четвер Греція та інші держави пропонували внесення в справу запрошення Туреччини до приступлення до Союзу Народів. На спеціальному засіданні, яке буде скликане в липні, приймуть Туреччину в члени Союзу Народів.

Згоріла опера.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. У Гановері повстала пожежа в гардеробі місц. опери та поширилася на всю півд. частину будинку. До вечора всі вогневі сторожі не змогли вгасити вогню. Кількох людей з вогневої сторожі затроїлося газом. Втрати величезні.

3) у зв'язку з цією ухвалою рішили Заг. Збори виплачувати на фонд планової продукції живини при „Сільським Господарі“ і промінь від кожного збутого вагону живини (безріт, пшави, худоби) і по 10 зол. від кожного збутого вагону яєць; (цей фонд призначений на працю піднесення нашого птахівництва і планової тварин, яку веде „Сільський Господар“, закладання курячих ферм і т. д.);

4) рішено, щоби Окр. Союзи впливали на низові кооперативи, щоби вони складали окремий фонд кооперативу для заг. закупівлі збуту в „Центробанку“ примусову ощадність у висоті 1 промінь торгів.

5) рішено впливати на низові кооперативи, щоби вони виплачували обов'язково по 30 сот. м.

Кожний член „Просвіти“ дістає її видання зі знижкою четвертинної ціни! (25%)

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ФЕДЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЛИПНЯ 1932.

І ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

4)

Мистецтво і підсвідоме.

Минуле і сучасне. — Оборона рідної тематики. (Докінчення).

Щодо неможливості „створити речі, які відповідають духові минулої доби“, гадаю, що малюючи інколи історичні теми, наші мистці не потребують бути „акторами“ ані не є в потребі вирікатись власної творчості у дусі сучасності. Для українського мистця історична минувшина його нації повинна бути таксамо жива та духовно-присутня як сучасність, бо одно і друге входить у склад його переживань. Не в тім річ, щоби накинати поодиноким мистцям історичну або іншу тематику. Але нехай буде ясно, що вибір рідної тематики не є анахронізмом, а навпаки, доказом наскрізь „живого“, органічного зв'язку між життям і даним мистецьким твором. Творчість Олени Кульчицької, м. і. проречисто ілюструє цей факт. На нашу думку, наш теперішній загальний рівень культури є того роду, що (у літературі як і в малюванні) ми духово саме зрілі і приготувані на твори з історичною тематикою, очевидно модерно схопленою. Навіть М. Драган годиться, що індивідуальність „є виділом у фізичній відношенні складників попередніх поколінь, а в духовій у великій мірі загального рівня культури, в якому ця індивідуальність приходить на світ“. Чи наш загальний рівень культури наставлений на інтелектуальні абстракції?

У це мабуть не вірити і сам М. Драган, який має повну слушність попереднім своїм застереженням, дарма, що його порівняння з міфологією („Міодна індивідуальність не вискикує як Афродита Зевесові з голови“) є менш перекон-

4) Зі становища артистично-психологічного добір тем не є байдужий.

5) Прив'язання ваги до зовнішніх, характеристичних ознак власного народу не є „національною романтикою“ а, навпаки, є доказом дещо глибокого психологічного зрозуміння цих ознак.

Рідна тематика не оправдує технічно-погіршено виконання малюнку, але технічно добре виконання ще не речить за успіх малюнку з рідною тематикою. Успіх малювального твору залежить у великій мірі не лише від сюжету, але від підходу до сюжету. Якщо деякі зоміжніших мистців, що беруться за національну тематику і не мають фінансового успіху, то не винна в тому рідна тематика, а винні або надто високі ціни або спосіб схоплення сюжету, що не промовляє до нікого.

Незалежно від поглядів різних людей, з цікавлених рідним мистецтвом, життя всього і завжди іде своїм непередбаченим шляхом. Часті та нерозділяльні відхилення від того, що людський досвід називає нормою, є на денній порядку. Знаємо нерозділимо всі компоненти якогось хемічного або духового прояву, але не всіли передбачити дальшого ходу події. Це необчисленість майбутнього належить до маєстату життя. Та без огляду на цю необчисленість ми симо волево триматись певних напрямків. До них треба зачислити м. і. задержання рідної тематики в мистецтві, психологічно та артистично вповні оправдані, знайшовши довідний вибір мистецьких тем.

Нераз вже порівнювали поодинокі народи до поодиноких інструментів у великій, всевітній оркестрі. Якби всі грали на таких самих інструментах, взаємне доповнення стало б неможливе. Не треба і не вільно наслідувати чужого у духовій царині, бо тим загрожено не лише власна духовна індивідуальність, але і загальна гармонія, яка не полягає на солістичності а на достроєності до себе контрастах.

судно на Кооперативно-Торговельну Школу у Львові (досягнучи 90 сот. місячно);

б) засадування відомлення про положення вашої кооперації на північно-західних землях — переказали Збір. Збори цим кооперативом співарити та бажання підтримати;

в) рішення, що від 1. липня н. р. будуть Окр. Союзи представляти кооперативам тільки мило в фабриці „Центросоюз“;

г) усталено однакову продажну ціну на мило „Центросоюз“;

д) розділено чистий анекс так, що 4.646 зол. арділено до запасного фонду, а 700 зол. на організаційні справи кооперації у деяких районах;

ж) прийнято до відома відомлення з переказаної через РСУК ревізії та доручено виконати його поручення управі „Центросоюз“.

Одразу вибрано двох членів Н. Ради, а саме:

3 українського життя на еміграції.

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ У БРАТИСЛАВІ.

Найстарша українська емігрантська організація (заснована 1922 року) „Українська Кольонія у Братиславі“ відбула дня 28. 5. 1932 Надз. Загальні Збори, на яких прийнято нових членів, обговорено біжучі справи та перебрано Управу колонії.

До Управи вибрано головою інж. Зеркаля С., заст. гол. інж. Мезеніна М., скарбником п. Кузнецова І., секретарем інж. Зубченка Д. і Козменюка І., секретарем інж. Нечитайла. Обов'язком нової управи є м. і. жити старань про захоронення і утримання бараку та налагодження організації життєвого та культурного життя в колонії.

ЗАЛОЖЕННЯ „ПРОСВІТИ“ В БРАТИСЛАВІ.

Дня 8. 5. 1932. відбулися організаційні збори українського громадянства у Братиславі для закладки місцевої філії Тов. „Просвіта“ в Угорщині. На збори прибуло понад 30 укр. громадян. Зборами проводив, як голова д-р Бонігун К., а секретарював студ. Шпицька Юр. Збори прийняли статут, намітили дальший план праці та вибрали керуючі органи філії. Головою філії став д-р Шавада, членами Управи: д-р Бригун, д-р Малик, студ. Шпицька, студ. Галас, студ. Петрівський і п. Стравняк. До Ревізійної Комісії обрано: інж. Зеркаля С. та Неверлю К.

ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В ЧСР.

Це товариство вистало 25. II. 1932, як апологічна організація для допомоги українському шкільництву в ЧСР та складається з чехів і

пос. Кузнецова Степана (Рогатин) і д-ра Велназко Волод. (Копичини) та чотирьох заступників а то: д-р Гамала Волод. (Збараж), д-р Новосельського Петра (Дрогобич), д-р Гомотюка Євстахія (Ворнін) і інж. Семанчука Івана (Станіславів) — всіх на місце тих, що згідно зі статуту в цьому році усталили.

До Контрольного Комітету вибрано: д-р. Яничківського Миколу (Львів) д-р. Шмату Василя (Чортків), д-ра Сністела Франца (Перемишляни), а на їх заступників д-р. Вакальця Івана (Підгайці) і інж. Тертеку Андрія (Скалат).

По податковим питанням деяких справ (ухвала висоти кредиту, випагорода Контр. Комітетом) пос. О. Луцький закрив в год. 2018 Збори, які були дуже працюючими та були відзеркалом найбільшого сектора нашої кооперації, агуртованого в „Центросоюз“ і Окружних (Повітових) Союзах Кооперації.

українців. Під оліку цього товариства окрема переходить й україн. гімназія у Ржевних.

Членські внески для дійсних членів 24 кч., для співучаючих 12 кч., а для організацій 100 кч. річно.

На чолі Т-ва стоїть Кураторія з 13 членів. Головою Кураторії є директор реальної школи у Празі д-р Г. Вількер, великий прихильник наших культурних змагань.

3 еміграційних справ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО УРУГВАЮ.

Уругвайський консулат даватиме всім власникам афідавітів без попереднього індивідуального розгляду справи. Ті емігранти, котрим консулат раніше відмовив візу, тепер можуть аголоситися і візу дістануть. Коли афідавіт переданий, треба віднести до Львова (Еміграційний дім — Вишневецьких 4) для перевірки, чи можна буде дістати уругвайську візу.

У СПРАВІ ВИЗІДУ ДО ВЕЛЬГІ.

Жінки й діти, які їдуть до чоловіків та родичів, що перебувають у Вельгії, мають мати документ стверджуючий, що батько чи чоловік мають право постійного побуту у Вельгії. Документ такий видає начальник громади в Вельгії. Крім жінок і дітей можуть їхати емігранти, що мають поименні візання від роботодавців, себто контракти, які мають підтвердити: мер, префектура та найближчий консулат.

Опалена здорова цера тільки від
КРЕМУ NIVEA
Ціни: зол. 0.40—2.60

НОВІ ОПЛАТИ ЗА МЕКСИКАНСЬКІ ВІЗИ.

Мексиканський консулат від дня 12. травня став оплати за візи у висоті 10 доларів від особи. За виставлення карти ідентичності платиться 1 дол., за посвідку ідентичності платиться один долар від особи.

У СПРАВІ ВИЗІДУ ДО ГОНДУРАСУ.

Посвідки на безплатні пашпорти до республіки Гондурас видає для емігрантів Високопоступа Еміграційного Уряду у Варшаві.

Без візання можуть їхати: кравці, шевці, механіки, маліри, столярі, бляхари, будівельні майстри та дрібні торговці. Дорога до Гондурасу коштує тепер 268 зол. Віза гондураска у Варшаві коштує 10 зол.

У СПРАВІ ВИЗІДУ ДО АРГЕНТИНИ.

Емігранти, які мають афідавіти та карту візання, виставлені в Аргентині, мають проїхати, яка клявула є на їх афідавітах. Бо від того залежить дальше подолання формальностей (закладання та вироблення додаткових документів). Аргентинські афідавіти є важливі один рік від дати виставлення. Без афідавітів та візання можуть до Аргентини їхати: хлібороби самотні, бездітні подружжя та з дітьми, коли кожний з членів родини є здібний до праці на ріллі і може працювати в різних місцях. Корабельна карта до Аргентини коштує 950 зол. від до рослої особи, а аргентинська віза 305 зол. 60 гр.

АМЕРИКАНСЬКІ ПАШПОРТИ ПОДОРОЖІЛІ.

Згідно з розпорядком президента Злучених Держав оплата за пашпорт вноситься 10 дол. (раніше 6), а прольонгата пашпорту 5 дол. (раніше 2).

2. VII. Коломия 3. VII. Станіславів
Концерт Марії Сокіл.

ФЕЛЕТОН „ДЛА“ З ДНЯ 1. ЛИПНЯ 1932.

В. КАВЕРІН.

Друг мікада.

Вже не однаково, де приключилося оте, що приключилося Като Садао? Кімната, яку він займав, не дивлячись на вишукану обстановку, нагадувала термину світлістої системи Сен-Жана: вікна були доволі великі, щоб вмирати, і навіть в небо. Крім матові занавіси простягалися безпечно. За вікнами, у безмежній, колосався великий місто, що скандивав на мряку; за мрякою лежало місто. Місто авалося Лондон. Автім, це не місто, що місто авалося Шікаго.

Като Садао був шигун. Це не точне. Като Садао був віком Като Садао. Кусливий, загризутий, ушкідливий японець, мала, сухоруда мада з довгими вузами, з брудними косами вуся над хитрим ротом... У 70-х роках, коли гондурасці самі борозилися без успіху за мряку, його равили. У 70-х роках японці борозилися стрілами. Отрла влучила в руку, розірвала сукночко. Рука вискочила. Тепер був це помориня, крикий гачок, на який протягом двадцяти років намагався надіти Європу.

Не битувалося більше, підняв ліву руку і знав напевно, що японська армія від лука й стріли вилетіла до скоростріля.

Він був шигун. Але ж ні! Він був правдолюб, представник своєї країни в місті, яке вважало за масово розкошаного, жовтого кіслю.

Кислий сопе за вікнами і надаремне адавав мряку.

Роживий телеграфічний блинкет висів і колився у зловонній руці Като Садао.

Були на ньому відруковані тільки два слова. Перше вилетіло Като Садао шкитальним халатом, друге — відлосом барабана, який втиснуто у вухо пошівового; мішок закинута на голову, тубовий мочок розірваний пам'яті, ані стрілою.

Залюблив. Пятювала портіра порукувала, відтупула набік. Юанк похлюнувся від пороку, який шигун, сміючись автоматично порукувала на його спід.

Зупинився два кроки перед вікомтом.

Като глянув на нього, підвів брови.

— Цісар помер, — сказав холодно — прошу, прочитайте це, пане Матамура.

Секретар мовчки глянув на телеграму. „Еге, цісар помер“, подумав собі, „цісар помер, щож...“

Цісар умрав шість років. Шість років тому абожеволі. Годували його ложечкою, терпи на дитинчу хоробу. Жив так довго, що можна було подумати: вороги Японії продали його смерть англійцям, на приваток до копалень міді або до сахалінської нафти.

— Цісар помер, — повторив байдуже Като і втис голову в рамена — це значить, що ви говорите з труном. Отож то, говорите з труном, пане Матамура. Колись був я його близький друг. Мій обов'язок піти його садами.

Секретар утомився за цю піч. Ота мряка за вікнами, цятковані портіри...

Малювалась йому рожева жіноча нога від бедра до п'яти. Не спав три доби.

„Піти його садами, тобто — зарізатися, це кумедне“, подумав лийно... І в думці знизав плечима.

— Вважати собі за велику собі честь... Вибачте мені, пане, мою сміливість, недостатку виховання, — відповів із машинальною чемністю — але якщо зможу зробити вам прислугу, то це буде для мене незаслужена честь. Рішуче, я не гідний цієї пошести... („Почесть, почесть — про що я говорю?“ — подумалося йому неарозуміло).

— Не сумніваюся про вашу услужність, — буркнув Като — знаю, що ви завжди готові зарізати мене, якщо трапляється до цього нагода.

Секретар зморщив брови, рамена під сміонтом порушилися вгору й опали вниз. Вікомт жартував, але жартувати так, коли цісар помер — не ялося.

— У цьому річ, що хочеться мені жити, пане Матамура, — сказав вікомт у задумі — жалі, розумієте; щож, смерть безцінна.

— На всякий випадок я стою до ваших послуг — сказав секретар матовим голосом і нагадав собі подію а Такуюто. Його приятелі, лідеві Консейка, приїшли до нього у відвідини. Такуюто вважав п'ятилітхиделу роаову з ним за проведений мило й ковисно час. Коли ці-

лішли, знайшлася в кімнаті мала, золота домовинка, де лежав кижджал. Це було чення й нове пошани предложення зарізатися. А Такуюто!

„Він здається, справді зарізався“, думав по-вільно секретар, „хоча ні, відіслав домовину на пошту, щоб нею покористувався якийсь незнайомий... Не зарізався, вбили його“.

Като говорив не менше, ніж пів години, а він не чув ані слова. Коли під кінець вслухався, затрівожило його обличчя вікомта. Обличчя було плоске, мов тіль і зелене, як зелені.

— Не хоч, щоб мій край живився стервом, — тигнув Като захрилим голосом — я сив даймо, родом із Кагошіни, а Європа мене затроїла. Ми затроїли, пане Матамура, худилебуз а похав би, скрізь те саме. Вони знівелили про сторін, померли й прогинули час, а тепер і це я те показалося отрутою. Двадцять років не бачив я Японії, відлучився вмирати в Європі.

Глянув на секретаря і змовк.

— Де ви провели цю піч, пане Матамура? Секретар стягнув вузькі очі до висків, затис зуби. Вікомт хорив, потребує лікаря, а все таки, здається, завдав образливі питання...

— Вважати собі за велику честь — мурнував із холодною шаною — прохати а вас дозволу не дати відповіди на цей запит. Крім цього, по-аволю собі думати, що ви трохи неадорно, маєте втомлений вигляд, хоробливу церу.

Мала малпа, зі скрученою, зморщеною рукою скорчилася в своєму фотелі, несподівано випростувалася, зі стуком сперла гострі лікті на столі.

— Я був готов віддати життя за цісарство, — сказав Като з опресою, сердито.

— „Був готов...“ — повуро запам'ятовував секретар.

— Але цісарство й так пропало. Сонце сходило на захід, а не на схід. Починає мені видаватися, що багато розумніш було би вийти п'ятдесят років тому під прапорами старого Саїго. У цьому річ, що тепер я вже за старий, щоб не цінити життя. Як думаєте, пане Матамура?..

(Докінчення буде).

З російської мови перекл. Ів. Степанович.

Економічний огляд.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

Львоганіа і польські довги.

Справа воєнних відшкодувань і довгів, що П. обговорюють саме тепер у Львогані, близько торкається Польщі, як держави, теж поважно задоволеної з титулу війни. Евентуальне скреслення німецьких репарацій не дуже П. журить, бо план Юнга признає їй всього пів мільона нім. марок річно тоді, коли вона має амортизацію воєнних і т. зв. релієвних довгів щорічно мусить платити 116 міль. золотих. Зате польський уряд цікавиться сильно справою прольонгати (бо на ануляцію покищо мала надія) воєнних довгів, що відтягла би у великій мірі бюджет 1932-33, у якому фігурують вони квотою 67 мільонів золотих, платити починаючи від 1. липня ц. р.

Загальна кон'юнктура.

Остання оцінка Банку Господарства Краєвого про кон'юнктуру в Польщі в травні ц. р. схоплює усі моменти більшої депресії. На грошовому ринку тривала редукція кредитів, частинно спричинена доларовою панікою. Через грошову тісноту впали теж обороти в цінних паперах. Передплати не причинилися до кориснішого формування цін. Їхній рівень низький. Вивіз сіль. госп. продуктів у травні був менший. В продукції стагнація або навіть редукція (гірництво, гутництво), мале оживлення сезонне в текстильці. Внутрішні торговельні обороти низькі так як у попередніх місяцях. Вартість чинзови зменшилась, але сальдо активне. На ринку праці сезонне поліпшення, зате замітні редукції платень.

Вивіз яєць до Італії.

У цьому році польське яйцарство виявляє велику експанзивність на Італійському ринку. Воно заняло 3 місце після Югославії і Туреччини. Осередками торгов. аї поль. яйцями є Медіолян і Генуя.

МІЖНАРОДНЯ ХРОНІКА.

Світові біржі і Львоганіа.

Надземська конференція тримає весь світ у найбільшому напруженні. П. настрої кидають теж рефлек-

си на біржові настрої в усіх важливіших центрах. Та реакція бірж є неоднакова. Тоді, коли Уол Стріт у Нью-Йорку заховає в більшості резерву, то париська біржа виявляє частіш усього оптимізм, рахуючись із швидким відмороженням грошового ринку. Те саме Сток Екстернаж у Лондоні.

Англії про долю долара.

"The Financial News" пише: "Хоча короткочасні втратами значно зменшились на нью-йоркському ринку, проте оцінюються їх ще на 700 міль. доларів, яких не можна легковажити. Хоча бюджет Злуч. Держав ніби-то зрівноважений, а небезпека порушення цієї рівноваги через т. зв. Soldiers Bonus Bill, що його сенат відкинув, наразі усунена, проте треба рахуватись із тим, що в міру зростання господарської кризи ця рівновага може стати ілюзорною. Дальший упадок цін загрожувати може екзистенції великих підприємств і банків. Якщо ці інституції отримають відповідну кредитову поміч, то вона знову мусить мати інфляційстичний характер, а це наново ослабить позицію долара".

Бельгія, Голандія і Люксембург договорились.

Між цими трьома державами зах. Європи дійшло до порозуміння, у якому рішено не визначувати нових мит у взаємному торговельному обороті, а існуючі мита редукувати щорічно на 10 проц. Бельгія, Голандія і Люксембург зобов'язалися теж взаємно не ухвалювати ніяких обмежень ані в імпорті, ані в експорті з винятком згорі усталених випадків. До цього митного порозуміння можуть приступити теж інші держави, якщо схочуть.

Чотиригодинка в Туреччині.

Турецький уряд заміряє від січня 1933 почати реалізувати випрацьований ним план, завдяки якому Туреччина мала би до кінця 1936 р. звільнитись від чужого імпорту всіх артикулів, що їх можна продукувати в краю. Ці плани попірають Совіти та Італія. Як бачимо, процес індустріалізації відсталих країн іде доволі швидко руйнуючи міжнародний поділ праці.

В. Н-вич.

Демонстрація проти Версальського договору.

У зв'язку з роковинами підписання Версальського договору прийшло 29. ц. м. в Берлінському Лютгартені до великої демонстрації протесту німецьких організацій, а саме студентів, школярів, гітлерівців, союзу підлеглих німців і т. д. Гаслом: геть з Версалем! Між іншими промовчав: "Ми, національні соціалісти, не признаємо Версальського договору і не тратимо налі, що він договором. Ми не спускаємо очей з Польщі, і німці терплять тяжку долю. Хоч би поляки вигнали останнього німця поза границі своєї держави, ми ніколи не забудемо, що не була земля німецька. Звертаємо наші очі на Данію, де відбуваються польські свята, хоч 97 проц. населення творять німці. Пригадуємо віроломному Союзу Народів, що частину Горішнього Шлезька, віддану нам поляками, мусить назад дістати Німеччина". Промову пос. Розенберга приймали слухачі бурюю оплесків. Опісля прийшло до сутички гітлерівців з поліцією, але арештували кільканадцять демонстрантів.

Німецька збройна сила.

У зв'язку з останніми збройними заворушеннями в цілій Німеччині міністр Шлейхер, як повідомляє частина німецької преси, задумав мобілізувати поліцію й підчинити міністерству Райхсверу. Крім того гітлерівці планують створення робітничих кадр, зорганізованих на військовий лад. Ця "армія праці" числила би 600 тис. людей і мала би бути розміщена по містах понад 100 тисяч мешканців. Завданням її протидіяти небезпечним наслідкам безробіття, але на її буде це велика збройна сила в руках уряду в кож до всяких інших завдань.

Запеклою тим збройними Німеччини фре-дуська та польська преса так обчислює військ. сили: 1) Райхсвер і поліція 220.000 вояків. 2) Гітлерівські штурмові відділи (оборонні і штурмові) 450 тисяч вояків. 3) Армія праці (зорганізована на військовий лад і кожною хвилиною готова до акції) 900 тисяч люд. 4) Штальма (вишколені відділи) 1 мільон вояків. 5) Райхсвер (республіканська бойовка) 250 тисяч вояків. Отже разом офіційне військо і неофіційна приватна армія представляють зброю сил 2.820.000 людей. Коли до того додати біля 300 тисяч людей в різних менших товариствах і союзово-військових формаціях, то разом німецька армія на мирній стопі начисляла би 3 мільони людей. На випадок мобілізації старших річних прийдуть до того нові мільйони...

Організаційний рух в краю.

За останній місяць замітний в краю вишайно оживлений організаційний рух. Крім заг. і локальних нарад, про які вже була згадка, відбулися в червні дальші такі наради:

ПОВІТОВА НАРАДА В УГНОВІ.

Для 5. червня ц. р. відбулася повітова нарада в організаційних справах в Угнові. Заступник був від села судового повіту числом около 300 делегатів. Рішення про вагу політичної організації виколося посол В. Воль. Народа рішила створити в Угнівщині окрему організаційну одиницю в Повітовому Народнім Комітеті та чл. Повітового Народнього Комітету в Раді Руху. Висловлено такої одностайної ухвали вибрано на тієї-ж нараді Повітовий Народній Комітет Угнівщини з о. Трушівського його головою і Повітову Народню Раду, а склад цієї ради шлі делегати всіх сіл Угнівщини.

Краєвий Кооперативний З'їзд.

Для 29. червня ц. р. зійшлися у Львові делегати української кооперації Галичини і північно-західних земель на VII сесію свого кооперативного парламенту, що в міру потреби збирається і спираючись на все нову суму досвідів, накреслює напрямки дальшої праці в розбудові нашої кооперації всіх видів і форм.

З'їзд почався в год. 10.45 ранком у Ремісничій Палаті. Відчинив його през. Ю. Павликовський довшою промовою, у якій перейшов історію нашої пововоєнної кооперації. Предсент привітав увагу всім важливішим етапам кооперативного будівництва на протязі 12 літ, згадав по черзі всі з'їзди, починаючи від першої пововоєнної "Краєвої Анкети Кооператив", скликаної Т-вом "Сільський Господар" і Р.С.У.К. на 9. VI. 1920. Він вказав на все ще заповільне темпо нашого кооперативного життя, просив освідомити собі велику ціль кооперації в цілості і наших кооперативних змагань зокрема. През. Ю. Павликовський привітав наприкінці всіх умовитованих делегатів, що до хвилини, коли він говорив, зареєструвалися у кількості 117 (крім гостей і членів Ради РСУК) та побажав, аби наради комісій, що в дальшому мали виповнити програму З'їзду, аби вони в діловій дискусії установили методи здорової кооперативної праці.

В год. 11.15 учасники З'їзду розійшлися по секціях, яких установлено чотири згідно з видами кооператив, а саме: загального закупу і збуту, кредитових, молочарських та міських споживчих кооператив. Праця по секціях ішла весь час дуже пильно, дискусія розвивалась річешо а у величій її задалегідь видруковані проекти резолюцій.

Секція кооператив загального закупу і збуту залишилась у Ремісничій Палаті. Проводив дир. Шенарович, пізніше дир. Мартюк. Реферували дир. Калуста. З причини обильного матеріалу засідання цієї секції затягнулось найдовше.

Секція кредитових кооператив радила в залі Цей. банку. Проводив през. д-р К. Левицький, реферували посол Луцький.

Секція молочарських кооператив упаштувалась в залі "Сокола-Батька". Провід був у руках дир. Палія, як референт виступав инж. Храпливий.

Остання в черзі секція міської споживчої кооперації засідала в залі РСУК на вул. Домініканській. Проводив инж. Павликовський а реферували дир. Филипович.

Після 6 год. вечора зібрались усі делегати кооперативного активу в залі "Сокола" на пленум. Тут перегоросовано ще раз усі резолюції з узагальненням суттєвих та стилістичних змін, що їх запропонували дискусанти на секціях за одобренням більшості.

През. Павликовський у своєму резюме подякував усім учасникам З'їзду та висказав

ряче бажання, аби перепрацьований матеріал став справжнім дороговказом у дальшій праці в центрі та на місцях. При поважній уже армії кооперативних працівників і суспільників осяги повинні би бути більші, ніж вони є в нашій кооперації. Причиною того мабуть не скрізь угрунтована свідомість доцільності таких чи інших методів праці. Випрацьовані на З'їзді методи мусить присвоїти собі весь наш кооперативний загаль. Речник Ради РСУК вказав у дальшому на konieczність викресання в кооперативних масах енергії і одушевлення, будування твердих етичних основ і шукання за міцними характерами.

На цьому З'їзд покінчився.

Слід зазначити, що протязом дня кількість делегатів зроста. Всі вони оказували велике зацікавлення, що виявилось у живому процесі дискусії. Йшла вона весь час по лінії строгої діловитості, а коли тут і там бувало грозило відхилення від неї, провід швидко опановував ситуацію.

Замітний був виступ на секції заг. закупу і збуту делегата з Ковля Токарського (із "Ліанх") з докором під адресою національної преси, що вона — мовляв — не лише не помагає українській кооперації на північно-західних землях, але ще й шкодить їй деякими публікаціями (?). Докору цього бесідник не підтримав ніякими доказами.

НАШ КЛИЧ:

ЩО РОКУ КУПИТИ ОДНУ БОДАЙ КНИЖКУ ВІД „ПРОСВІТИ“!

ВСІ НА ФРОНТ РОЗБУДОВИ „ПРОСВІТИ“!

Вакаційний Дім станіславівської „Учительської Громади“ в Ямнім.

„Учительська Громада“ у Станіславові довершила неабиякого діла: вибудувала велику вакаційну оселю для відпочинку своїх членів у прегарнім літніську Ямнім. Будову взяли за себе самі члени виділу, що безкорисно жертвували свій час і працю, щоб роздобути потрібні фонди та подбати за людей, які на місці доглядали би будови.

Від 1-го липня ц. р. дім цей буде відданий до ужитку. Є там 32 кімнати, велика зала, кухня з двома огнищами, пивниці та інші приналежності. Всі кімнати соняшні і мають балкони; найбільше є кімнати величини 4×3 м., одначе є також більші кімнати поверхнею 4×4 м. та 4×5 м. Ціна за кімнати така: (за весь сезон — два-три місяці): малі кімнати по 80 зол., середні по 100, великі по 120 зол. Прохарчування зорганізовано на кооперативний лад; Філія не має наміру заробити на харчах, тільки хоче дати здоровий, смачний постатий халч за

власні кошти. Дають їжу п'ять разів денно (сніданок, другий сніданок, обід, підвечірок, вечеря). Ціна за прохарчування на дорослу особу 2.50—3 зол. денно. Діти користуються знижкою: у віці до 6 літ — 50%, від 6—10 літ 25%. Ніякі інші надзвичайні доплати не передбачено. Уся мета такої дому допомогти товаришам провести вакації дешево та в найкращих умовах. Управі цієї оселі доведеться усі довгі роки працювати, заки вона сплатить усі довги, що тяжать на цій будівлі. І тому бажанням Рад цієї оселі є, щоб члени станіславівської Філії, а також усіх інших Філій у краю користали з цієї домівки; тут не будуть вони наражені на визиск як у інших пенсіонатах і ресторанах, використавши свій побут якнайкраще і акцентують працю організаторів.

Хто не платить за часопис, підписався біля одесу

ОСТАННІ ВІСТІ

НЕПРАВДИВА ВІСТКА ПРО КОРИДОР.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє з Львова: Вістка „Дейли Телеграфу“, що фон Папен хоче довести до порозуміння з Польщею на основі уміжнародовлення польського коридора є вигадана.

ФОН ПАПЕН ДОМАГАВСЯ РЕВІЗІЇ ВЕРСАЙСЬКОГО ТРАКТАТУ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Аваксіс кореспондент повідомляє з Львова, що під час розмови з Еріотом фон Папен домагався ревізії версайського трактату в тій його частині, яка торкається східних кордонів, рівності зброєнь і припинення збройних сил до теперішнього рівня збройної сили Німеччини. Вкінці фон Папен постановив внесення на новий поділ золота, а саме заснування концепції девальюації новим поділом запасів золота.

ЗАСІДАННЯ ЛІГИ ВІДЛОЖИЛИ.

ЖЕНЕВА, 29. 6. ПАТ. Надзвичайне засідання Ліги Націй, що мало відбутися в четвер, відложили до п'ятниці пополуночі.

БЮДЖЕТ У ФОРМІ ДЕКРЕТУ.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Уряд Німеччини постановив на сьогоднішньому засіданні оголосити бюджет Німеччини на цей рік у формі президентського декрету. Декрет буде підписаний аватра або післяаватра.

ФРАНЦУСЬКА ТЕЗА В ЛЬОЗАННІ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Еріот подав у Льозанні тезу: Німеччина повинна заплатити відшкодування. Може платити готівкою, або припинити для Франції госп. користи. Німеччина може уникнути від сплат, коли скріпленням безпеки Франції та справжньою мир. гарантією покласти Франції зменшити військові тягарі та так припинитися до повороту довіри, що є невідлужною умовиною зломання госп. кризи.

ЩЕ ОДИН, ШО „СХОПИВ“ ЛІНДБЕРГОВУ ДИТИНУ.

Нью-Йорк, 29. 6. ПАТ. Поліція арештувала Норіста Гвайттера, який вимантив від редактора „Вашингтон Пост“ 100.00 дол. Він апетив редакторку, що схопив Ліндбергову дитину. Редакторка пізнала в ньому того, що був у неї, перешукав усі кути, щоб справдити, чи нема й мікрофону або чи не скрився де полісмен і грози їй, що або її, або її рідних почати розмову на тему умовин, на яких готов віддати Ліндбергову дитину.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ОЛД-БОЙ 6:3 (4:0).

Змагання за мистецтво А-класи. Україна грала в незмінному складі, як в Станіславові, себто з Дильом і Підлісеським у допоміж. Олд-Бой виступили в найсильнішому своєму складі з Бачом, Гарбеньом, Шабакевичем і Савкою. Перша половина змагань, це найкраща частина гри України в цьому році, коли-то виказує вона незвичайно гарну комбінаційну гру і зповнію вдоволюючи стрілову диспозицію. В другій половині гра більше вирівняна. Хід змагань. Вже в 1. кв. по гарній комбінації Лисик-Гоцький І. — Гоцький ІІ. добуває ост. острим стрілом І-ї вороти. В 5.1 16. кв. стріляє Гоцький І. двоє ідент. незвичайно ефектних дал. воріт. 10 мінут перед половиною піднімає Воробець відношення борі на 4:0! Серед симпатиків України незвичайний ситуація з причини дійсно гарної та продуктивної гри цілої дружини. Навіть слава досі ліній поміч виявлялася беззастійно зі свого завдання.

В другій половині диктує суддя п. Стшенський карного проти України, якого використовує Савка. На хвилину переймають Олд-Бой ініціативу в свої руки і добувають другі ворота в третю стрілу Бача. 4.2. Скрегота переходить до нападу, де притомно використовує підбравки замінники добуваючи п'яті ворота для України. В 36. кв. добре випущений Гоцький ІІ. закінчує певним стрілом серію воріт України. 6.2. Останні ворота для добуває із змішання Савка. Виліт понад 1.000.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

КРАКІВ. Краковія — ЛКС 3:1 (3:0).

ВАРШАВА. Висла — Польонія 1:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ПОЗНАНЬ. Ред Стар — Варта 3:2 (1:1).

ЗМАГАННЯ А-КЛАСИ.

ЛЬВІВ. Бали Ожед — Чорні І. Б. 6:0 (4:0).

ЛЬВІВ. Погоня І. Б. — Лехія 8:4 (3:2).

ЛЬВІВ. Гасмонія — Ресовія 3:2 (1:2).

СТАНІСЛАВІВ. Ревеля — Погоня (Стр.) 4:1 (1:1).

Під увагу батькам дітей і молоді у шкільному віці.

Посилайте дітей до українських фахових шкіл!

Богато говоримо про потребу українського фахового шкільництва та поширення його організаційної сітки. Але мало хто звертає увагу на те, щоб українську молодь спрямовувати в першу чергу до наших існуючих вже фахових шкіл. Цях шкіл в покинуто дуже мало, але на жаль вони мають ще дуже слабу фреквенцію. І це діється не внаслідок на те, що наші фахові школи на загальноравноковому поставленні і можуть конкурувати навіть з найкращими школами державними. Дявляє і сумно, що в практиці наше громадянство так відноситься до свого рідного шкільництва.

Відаємо факти, що деякі наші громадяни посилають своїх дітей до чужих шкіл, не дивлячись на те, що у нас існують позитивні українські школи. А приміром у Львові в чимало українських ремісників, що своїх учнів-терміновиків посилають до чужих фахово-доповнюючих шкіл на відділи, які веде також і „Рідна Школа“.

Українське громадянство повинно на це звернути особливу увагу, бо таких сумних фактів не можна ніяк оправдати.

Б. Л.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

НОВИНКИ

— Приймаю як давніше в моїх Заведенні при вуз. Сикстуський ч. 17 віз 9—113—6. Н а с с. 3-5

— Перед від'їздом на вакації не забудьте дати футро до переохолодження, бо міль це домашній заодій. Найкраще його переохолоджує робітник футер Ю. Глушеського, вуз. Коперника 16, П. п.

— Ровери краєві і закордонні найдешевше поручає Олійн Ломага, Львів, Валова 11. 11—20

— Редакційні вістки. Головний редактор „Діла“ Василь Мудрий розпочав з нинішнім днем провід редакції веде Іван Кедрин. З літньої відпустки повернувся член редакції д-р Іван Німчук.

— Наріа голодує. Економічний комітет міністрів рішив, як повідомляє польська преса, поспішити з допомогою для повітів, навішених невпрожаєм у воєвідствах вилеському, новогродському, поліському, волинському та на Гуцильщині. Населення має дістати близько скількість муки на 4-місячний безпроцентний кредит. Допомога конечна, бо населення, щоб заплатити податки та різні зобов'язання, вистродало ще в осені своє збіжжя. З песною нестало зерна на засів, а тепер вичерпалися всі засоби, так що наріа голодує і не може видержати до нових живих.

— Українська оперета в Америці. У Філадельфії відбулася недавно вистава оперети Артемівського „Запорожець за Дунаєм“, яку уладив Український Мистецький Театр у Флайшер Авдиторіум. Українці, що йшли на виставу української оперети, знали наперед, що там виступлять і будуть співати також чужі артисти, італійці і жиди, отже думали, що співатимуть по англійськи. Прийшли до салі чужої, а з ними напівнала й чужа публіка, американці, італійці, жиди. Однак всі мило злизувалися, як почувли рідну пісню в рідній мові з уст чужих артистів. Найцікавіше, що з них ніхто не знає української, ані навіть іншої славянської мови, а вимовляли так добре українську мову якби українці. Це вже заслуга п. Дмитра Шутра, котрий займався улагодженням цілої вистави і сам научив артистів української вимови у співі. Головну роль Івана Караса відіграв відомий оперовий співак з Великої України, що виступав у Філадельфійській Гренд Опері, п. Михайло Швещ. Його гра і спів були знамениті. Ролью Одарки відіграла пані Тиллі Бармач, артистка-співачка жидівка, уроджена в Америці. Вона добре співала і ще краще відіграла свою роль. В українським строю і знаменито вимовляла українські слова, так що зовсім виглядала на українку. Ролью Оксани відіграла молода артистка, панна Олена Буссінгер, американка, німецького роду. Вона теж української мови цілком не знає. Але так гарно вимовляла по українськи, що в українським строю виглядала дійсно як українська дівчина. Ролью Анарії відіграв добре італієць Фраческо Чіпріотті. Ролью султана й Іммана Бенджа мін Гробані. Балет укладу п. Дмитра Шутра також був дуже гарний.

— Учителям не варто курити при учнях. Такий розпорядок має видати польське міністерство освіти в найближчому часі. Цей розпорядок має підтримати протинікотинкову пропаганду серед молоді, бо учитель з папіроскою в зубах не дуже переконує молодь про шкідливість курення.

— З Бригілок утікають в'язні. В карно-судній в'язниці (Боніфіках) у Львові перебуває Сте-

2. VII. КОЛОМІЯ 3. VII. СТАНІСЛАВІВ КОНЦЕРТИ МАРІЇ СОКІЛ.

Фан Каламар за різні злочини, яких допустився в Жовківщині. Перед кількома днями він нагдоцез. Сторожа перешукала всі п'яничі, стрихи та інші акамарки, але без успіху. Переведене слідство викрило, що Каламар утік незвичайним способом. З в'язничного подпіра виїхала на місто фіра з порожньою бочкою, призначеною на напиво. Каламар, незамічений ніким, вліз до бочки і виїхав у ній на місто. Найшовишесь на дальшій вулиці, він швидко вискочив і кудись сховався. Однак не довго погнався на воли. Поліція кинулася за ним на розшуки по цілому місті і найшла при вуз. Жерельній. Остаточню Каламар помандрував навад до Бригілок. Крім того утік з тої самої в'язниці фрйзілер Зайдель, що відсиджував двомісячну кару за крадіж. Досі його не зловили.

— Касаційна розправа Горгонової. На 23 липня ц. р. визначена перед найвищим судом у Варшаві касаційна розправа Ріти Горгонової, заступленої у Львові на кару смерті. Горгонову будуть боронити перед найвищим судом дотеперішній її оборонець адв. д-р Аксер і варшавський адвокат Мечислав Ерінгер.

— Знову трагічні артилерійські вправи. В селі Церківа підчас гострого стріляння артилерійської школи підхорунжих з Володимиром розсадило гарматне дуло, наслідком чого погбло чотирох підхорунжих.

— Родинні трагедії. Візьгельміна Богданська, жінка лікаря з Делятина, пробувала у Волиці пов. Станіславів відобрати собі життя, випивши отруну на шурі. Причиною була нервову недуга наслідком родинних невгод. В тажкому стані відвезли її до станіславського шпиталю. — В Бориславі отруїлася Софія Забек, жінка нафтового робітника, напившись оцтової есенції, наслідком родинних невгод. Вона виправила доньку до школи по свідоцтво, а коли дочка вернула додому, застала матір неживу.

— Скритовбивство. В Корчині пов. Сокаль убив хтось біля коршми господаря Романа Мартинюка. Вбивства доквано, як догадуються, на основі родинних непорозумінь, наслідком чого поліція арештувала одного з місцевих мешканців.

— Смерть чотирох осіб від грому. Як повідомляють із Берестя, над кількома місцевостями на Підляшшу перейшла сильна бора з громами і наробила величезної шкоди. Від грому загинуло 4 особи і згоріло 12 хат, млин та кілька каніацьких штук худоби.

— Проти еротично-сексуальної літератури. Пруське міністерство внутрішніх справ заборонило виставляти еротично-сексуальну літературу, особливо ілюстровану, як у книгарських виставових вікнах і часописних кіосках, так і в прилюдних локаялах. Те саме відноситься до реклами забавових локаялів, оскільки вона протиняється прилюдній моралі.

— Із церковної статистики в Канаді. В Канаді живе яких 400.000 українців, з того понад 250.000 греко-католиків. Число українців старі ново-православних та протестантів важко означити. Священників гр.-кат. світських і монахів (оо. Василія і Редемптористів) є там понад 50. Гр.-кат. парохій понад 30, з того 4 в Вінніпезі. До кожної вищої парохії належать пересічно 10 церков, так що всіх гр.-кат. церков і місій є в Канаді понад 300. Церков українських автокефалістів є до 90. В самій провінції Саскачевані було торік 99 гр.-кат. церков, 37 ново-православних (автокефальних), 10 старо-православних, 7 баптистських доміл молитан і 4 пресвітеріанських. У двох місцевостях тієї провінції були школи СС. Службинців.

— Чи можливо розмовляти з душами померлих? Папа установив минулого року спеціальну комісію, що має за завдання студії над спіритизмом в цілому світі. Недавно появилася перший звіт тієї комісії. На основі статистичних даних завіт засвоює розвитком спіритизму в поодиноких державах. Найбільше поширений спіритизм у Злучених Державах Пів. Америки. Прихильники спіритизму там переважно організовані і спіритична література має великий попит. Друга держава, де цікавляться дуже спіритизмом, це Англія. Далше йдуть Франція, Німеччина, Польща, Австрія, а вкінці східні держави. Найменше розвинений спіритизм в Еспанії та Італії, але й там він уже вкориняється. Звіт папської комісії дає теж відповідь на питання з діянки спіритизму, а саме: чи люди на землі можуть розмовляти з душами померлих і чи може існувати якийсь порозуміння між на-

ним світом і світом позагробовим? На оба ці питання звіт дає негативну відповідь.

— Місто червоної язви. Коли минеться царство червоних комісарів в теперішній совєтській, то шойно тоді зачнуть появлятися спомини, подібні до тих, що ось тепер написав і видав в накладні Е. П. Доттона Юрій Попов про свої переживання під більшовицькими в місті Ризі, в 1919 р. Тоді — як описує Попов у книжці „Місто червоної язви“ якась збиратина, убрана на азійський спосіб, набігла на місто Ригу, в Латвію, розпаношила там і почала поширювати свою „культуру“, щоби показати наглядно, як має виглядати вимріяне більшовицьке царство. За короткий час більшовицький революційний трибунал засудив на розстріл в місті Ризі 1.549 людей, а в краю 2.083. разом 3.632. Такі урядові цифри. А крім того стріляли і без суду. Таких зачислює Попов 1.400. З голоду згинulo 8.500, а до в'язниць кинено біля 30.000 людей. Попов каже, що найбільш дикими показалися жінки. Були це давніші вуличниці, які тоді дірзали до влади разом з кримінальними типами і вбивали залюбки „буржуазну худобу“, як називали тоді прахильників давнього ладу. Попов описує у своїй книжці сцени, які гірше не читати здоровому чоловікові.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ванда Лукашевич, дружина колишнього довголітнього посла до буковинського сойму, до австрійської державної ради, до румунської палати депутатів, опісля сенатора, президента Української Демократичної Партії, померла 23. червня ц. р. в Чернівцях. Українське громадянство на Буковині втратило дуже діяльну патріотку. Покійна була довголітньою головою Т-ва „Жіноча Громада“, президенткою „Кружка українських пань“, головою церковного українського жіночого т-ва „Мироносниця“, що опікується українськими сиротами й дрібними дітьми і т. п. При всякій добродійній акції Почайна приносила крім праці також матеріальну лепту, жертвуючи на добродійні цілі значну частину своїх засобів. В. І. П. І.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 29 VI. 1932 р. на масло експортне та десерове пріма 2:30 зол., за бітру молока 17—18 сот., бітру сметани 0:90 зол., копу зеп 3:50—3:60 зол.

Дописи.

ЛУЧИНЦІ, пов. РОГАТИН. (Кооперативне свято). Дня 12. червня ц. р. відбулося в Лучинцях Кооперативне Свято а нагоди 10-ліття оснування кооперативу. Свято почалося соборною Службою Божою, яку відправили о. декан Яворський, о. Гавришин і о. Максимець. Проповідь виголосив о. Гавришин. Співав хор з Путятинців. На це свято Лучинців явилися кооперативні сусідні сіл у великому числі. По Службі Божій відбулася святочна академія. Академію отворив місцевий господар п. Дмитро Ромах, голова Надзірної Ради Кооперативу в Лучинцях. Посол Кузик у довгий промові представив зібраним кооператорам великі цілі української кооперації та закликав, щоби при кооперативній роботі, виконуючи маленькі щоденні роботи, мали все перед собою виховання нової, кращої, справдішньої людини, гордої, бо здатної до самодіяльності, меткої в праці та охайності, дисциплінованої, але вільного творця нового громадянського українського життя. Привіт від РСЮК алови репозитору Мольничук і кооператор в Пукові п. Юрків. На Академії співав хор з Пукова під управою пароха о. Солов'я. Треба замітити, що завдяки свідомості місцевих селян кооператива в Лучинцях є одною з найкращих в повіті.

СТЕПАНЬ НА ВОЛИНІ. (Посвячення Народного Дому й кооперативне свято). Дня 19. червня ц. р. в Степані відбулося посвячення новозбудованого Народного Дому ім. Тараса Шевченка та перше кооперативне свято в тім районі. Це небуденне свято на Волині зібрало масу місцевих громадян та селян з доколичних сіл і з далеких хуторів. По Службі Божій рушив похід з процесією до Народного Дому. Чину посвячення в українській мові довершив о. Дмитро Беригівич та виголосив прегарну проповідь, в якій вказав на вагу Народного Дому для культурного й економічного розвитку українського народу. По закінченні духовної частини промовив перший голова Комітету будови п. Олександр Кудря, який розказав, як степаці будували свій Народний Дім. Народний Дім адвигнено виключно силами і коштами громадян, які складали жертви грішми й давали будівельний матеріал. Допомогли їм і закорські брати з Канади, які прислали пожертву 50 доларів. Новозбудований дім є вповні виплачений і не має ніяких довгів. З черги витав степанське свято посол Зиновій Пеленський зі Львова. Треба було бачити радість зібраних селян на цьому святі. Неодному старшому стала й сльоза в очах з радости, що дожив цієї хвили. Народний Дім, крім великої театральної сали з обширною сценою має ще кімнати на бібліотеку та на щоденні сходни. Сала Народного Дому прикрашена гарними образами прикрашеними українським звичаєм рушниками. Вечором то-

гож дня відбулося перше Кооперативне Свято. Сало Народного Дому виповнена по береги. Місцеві та відвідали кооперативні гми, а потім п. Олександр Кудря виголосив реферат про вагу і значення кооперативної організації української кооперативної Центральної та свято пос. З. Пеленський, а від кооперативу в Степані п. М. Трохимчук. Другою частиною програми була вистава пєси „На Україні“, яку дуже цікаво виставляв під управою п. Володимира Здаєвича свято місцевих та відвідали українських пісень. По закінченні свята відбулися танці, яким пригравала місцева аматорська оркестра. Дня 20. червня ц. р. відбулася в Степані нахид, яку служив о. Д. Беригівич і Святою Академією по головному отамані Симоні Петлюрі. Так привітають свідомі громадяни Степані і належить їм подякувати, щоби на дальше не уставляли в своїй праці для кращого майбутнього. — А. М.

РУДКИ. (Окружна конференція в Угерцях Високих. — Стшельці). Угерці Високий в рудельському віті знані як фундація Т-ва „Просвіти“, заснована бл. Михайлом Малечьким. Це чисто українське село. Давня не було в Угерцях школи, а вчили СС. Стшельці, також вивітовані бл. п. Малечьким. Сестри тут дуже гарно літають і вивчили з нею в околиці села діточими концертами. Перед кількома роками шкільна рада заклала в Угерцях школу. До школи назвала півніста поляка, що всюди говорить тільки по польськи навіть в домі пароха. Він вибудував шкільний будинок, чим наложив на убоге село величезний тягар. В шкільній будинку відбулася 17. п. м. окружна конференція учителів. І люди, що знали Угерці зперд кімнати ахнули з дива. Дітвора в школі витала гостей: „де б дзе похвальбоні“, молитви відмовляла в школі тільки по польськи, після науки співала патріотичну польську соньку; що більше, на вулиці витала стрічних „жін“. Кількалітня праця СС. Службінців в українському краї цепає під впливом учителя, польського шкільного мало того. На Вознесення Господне в Угерцях християнська багато людей з околиці сіл на пражках. На той день місцевий учитель зааранжував ослушник „стшельці“. Приїхав з Рудок староста й інші достойники, зійшлося кілька постерунків П. П., спровадили й фотографа. Як звичайно після програми співали „де дзе земі“, складали присягу, ну і фотографували „стшельці“ з достойниками, що й ахнали між себе зостати о. пароха. Люди втікали, плакали, що перелазило село на польське...

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати поштовими марками.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіна.

АПОЛЬО: „Кайдани минувшини“ та „В далекій світ“.
КАСНО: „Королева підземелля“ (Дж. Грейфс).
КОПЕРНИК: „Капітан Гвелен“ (Гейрі Купер), „Макабіада“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупкою“.
ЛЕВ: „Князь Дракула“.
МАРУСЕНЬКА: „Капітан Гвелен“ (Гейрі Купер), „Макабіада“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупкою“.
МІРАЖ: „Прощай Ліліанко, прощай Маскот“ (Ліліанка Гарвей, Іго Сим).
ОАЗА: „Шайка Альжиру“.
ПАН: „Баркарола кохання“, „Сім, кра-зна білого слона“.
ПАЛЯС: „Чоловік своєї жінки“.
ПАСАЖ: „Стадева долина“ та додатки.
ПРОМІНЬ: „Жінка в сагрянці“.
СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.
СТИЛЕВЕ: „Неволь співаюче місто“.
УТІХА: „Серед диких звірів“ і дві комедії.
ХИМЕРА: „Чар танга“ та звуковий додаток.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 1. липня 1932.

Кенігсберг (217,1) 11:30, 15:15 Концерт, 20:00 „Лібе ім Лери“ ауд., Братислава (278,6) 12:30, 21:00 Концерт, 22:20 Циг-музика, Штрассбург (345,2) 20:30 „Ля Тересина“ оп. Штрауса, Гельсінгфорс (368,1) 19:00 Іре Саріто, спів, Гамбург (372,2) 19:20 „Вогняна птиця“ Стравінського, 19:50 Мандарині пісні, Благород (430,4) 20:00 Оп. арії, Мілаха Міхал, Рим (441,2) 12:45, 22:40 Концерт, 17:30 Спів, Вера По-джелі, 20:45 „Стріла в небі“ радіокомедія, Прага (488,6) 19:00 Меланколія піс-ні, хор, гітари, Рига (525,4) 16:30 „Вал-кірія“ оп. Вагнера, Буданешт (550,5) 17:30 Золісти, Харків (937,5) 15:00 Концерт, 16:00 Концерт для сім'ї української молоді, 20:00 Піс-ні й музика України, 24:00 Смичк. оркес-тра, Давентрі (1554,4) 16:00 Шотландська оркестра, 17:15 Для дітей, 20:00 „Смич-ківська весілля“ оп. Верді, Париж (1724,1) 20:00 „Ля Етрайж Парі“ ауд. Ре-чоді.

Львівське радіо.

П'ятниця, 1. липня 1932.

12:20, 12:45, 15:10 Грамофон, 12:40 Ме-теор, комунікат, 15:00 Господарський ко-мунікат, 15:30 З життя польських спіл-т-в, 15:35 Мала діточа ревія „Опустіла класка“, 15:55 Грамофон, Сільва рерум, 16:40 Відчит, 17:00 Концерт, 18:00 „В аф-риканським раю“, 18:20 „Венеція е Напо-лі“ муз. вок. ауд. Італ. пісень, 19:45 Фе-летон, 20:00, 21:10 Симф. концерт, 20:55 „Найсоняшніша земля Польщі“, 22:00, 22:50 Танк. музика, 22:40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Свято Преса. Евхаристія. В неділю 3. липня ц. р. у свято Преса. Евхаристія в Преображенській церкві відправиться Архієрейська Сл. Божья, яка почнеться в год 7:30 рано (раніше, як звичайно, з привою рукополагання неосвящених). Около 10 год. рано відбудеться торже-ственний похід процесії усіх львівських церков до чотирьох престолів у Ринку. Парохіяльний Уряд Преображенської церкви запрошує отсим на це свято всі інші ПТ. Товариства, Установи й Орга-нізації, а також усіх вірних міста Львова.

У виказі жертв на „Рідну Школу“ в ч. 141 „Діло“ зайшла описка, а саме за-мість „з нагоди вішання п. Вячеслава Лавовського з п. Любова Янович“ має бути „з п. Любова Янович“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВИСОКІ ціни за золото, брильянти, пер-ли — платить Домбровський-Розважен-ський, Академічна 2. 1932 5-2

ЗАМІННИ частини самоходів Форд, опо-ни, олії та всілякі аксесорія поручає фір-ма „ESHAPE“ Львів, Личаківська 27, тел. 4-69. 2048 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст
недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30. Тел. 84-45.
2051 Пересвітлення Рентгеном. 3-6

LUMIÉRE

НОВИНА! ФОТОГРАФІЧНА ПЛІВКА

Lumichrome

барвочула, протидіаблескова, високочу-ла, (1400 Н і Д) ДРІБНОЗЕРНИСТА
дає зразкові негативи ПРИ КОЖНІЙ ПОГОДІ.

папір LUGDA

у чотирьох градаціях:

м'який нормальний, твердий, ДУЖЕ
ТВЕРДИЙ дає зразкові відбитки з КОЖ-НОГО НЕГАТИВУ. 1960 2-

ФОТОГРАФУВАННЯ 50% ДЕШЕВШЕ
НАЙНОВІШИМ фотографічним моде-лем 1932 АПАРАТІВ: Zeiss-Ikon, Leitz Rolleiflex, Korolle, Cerot, Dolly, Roden-stock і інші.

НАЙСВІЖІШІ матеріали: Пласти — Пль-ки — Папері — Хемікалія. ПОСПІШНА
ОБІГНІА аматорських робіт видає най-ліпші праці із добром матеріалів.
Фото-Радіо-Палас, Львів, пл. Маріївська ч. 8.
(дм Шпрехера).

Прикар Др. А. Шварц

у нед. шкіри, волосся, та косметика
Львів, СЛОВАЦЬКОГО 4. ТЕЛ. 1641.
Лічення плям, бородавок, волосся. Де-термія, кварцева лампа.
ВЕРНУВСЯ.

Мешкання до винайму
від 1. серпня 1932 року у домах
Заведення Обезпечень Умовних
Працівників у Львові.

Заведення Обезпечень Умовних Праці-ників у Львові оголошує, що від 1. серпня 1932 р. є до винайму мешкання:
1) в домах положених у Львові по вул. Малаховського (Кадетська Гора) 5 мешкань від 1-го до 3-кімнатних з кух-нею, лазничкою та приналежностями;
2) у домах при вул. Біліньських 8, 109 мешкань від 1-го до 2-кімнатних з приналежностями.
Подання на мешкання треба вносити тільки на спеціальних записках, в-стрі видає польовий протокол Заведення у Львові, при вул. Пекарська 1, а 1-а від год. 8. до 14. щодня, за оплатою 20 сотиків за примірник.
Умови винайму мешкань записані в квестіонарі. Речинськ виношення подан-ня минає 9. липня 1932 р.

ЗАВЕДЕННЯ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
УМОВНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Найдешевші книжки!

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1-50 зол., з почт. перес. 2-10 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Руд-ницького. — Ціна 3-— зол., з почт. пересилкою 4-— зол.

Можна дістати в Адм. „Діло“